

Det Kongelige Miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep.

N-0030 OSLO
Norge

LILLEHAMMER, 04.07.02

<i>Saksnr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sek/Saksb.</i>	<i>Deres ref.:</i>
02/01123	C5 &13	KN/KN-STAB/SIDBRA	2002-458-1 K/Thg/tla

MELDING OM ADMINISTRATIVT VEDTAK

Saken er behandlet som saksnr / 0025/02.
De underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

V E D T A K :

1. Lillehammer kommune slutter seg til de visjoner, mål og strategier for en fremtidig kulturminnepolitikk som er skissert opp i NOU 2002:1
2. Utredningen presenterer en overordnet politikk og er mindre konkret på hvordan på oppgavene skal løses.
3. Lillehammer kommune vil be om at det i det videre arbeide også omhandler kulturminner i utmark.
4. Lillehammer kommune vil særlig peke på at det er et stort behov for å styrke den økonomiske rammen til kulturminnevernet, og da spesielt ved overføring av flere miljø- og kulturminneforvaltnings-oppgaver til kommunene, og for vedlikehold og istandsetting av kirkene.

Lillehammer, 27.juni 2002

Annar Skrefsrud

Rådmann

Øivind Pedersen

Med vennlig hilsen
Lillehammer kommune

Sidsel Brath
kontorsjef

Saksframlegg

Saksb: Sidsel Brath

Arkiv: C5 &13 02/01123-003

Dato: 20.06.02

HØRING NOU 2002:1 - FORTID FORMER FRAMTID - UTFORDRINGER I EN NY KULTURMINNEPOLITIKK

Bakgrunn:

Høringsbrev mottatt 12.mars 2002 fra Miljødepartementet.

Fakta:

Kulturminneutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon av 9.april 1999 for å vurdere mål, strategier og virkemidler i kulturminnepolitikken. Utvalget la fram sin utredning den 21.12.2001 som NOU 2002:1, Fortid former framtid. Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk. Utvalget hadde 17 medlemmer, og ble ledet av Fylkesmannen i Rogaland Tora Aasland. I utvalget satt bl.a. leder av kulturseksjonen i Oppland Frode Sannum og tidligere leder av Norsk Kulturarv Christian Sulheim. To av utvalgets medlemmer leverte særmerkaner til utredningen. Meldingen er nå lagt ut til høring, høringsfrist 28.juni 2002.

Utredningen er delt i to hoveddeler, der del en omhandler verdigrunnlag og hovedlinjer i en ny kulturminnepolitikk, mens del to omhandler forslag til tiltak.

Utvalgets flertall har følgende visjon for en ny kulturminnepolitikk:

Kulturminner og kulturmiljøer - kilder til opplevelse, utvikling og verdiskaping

Med denne visjonen setter utvalgets flertall opp følgende mål og strategier for kulturminnepolitikken:

1. Kulturminner og kulturmiljøer viser et historisk, kulturelt og materielt mangfold.
For å nå dette målet for kulturminnepolitikken må det
 - legges vekt på kulturell variasjon og mangfold,
 - gis muligheter for et differensiert vern og for regionale variasjoner
 - gis rom for åpne og fleksible verdivurderinger som tar hensyn til historiske, sosiale og kulturelle sammenhenger
2. Samvirket mellom mennesker og kulturminner skaper verdier, kunnskap og opplevelser.
For å nå dette målet for kulturminnepolitikken må det
 - legges vekt på formidling av og tilgjengelighet til kulturminnene og kulturmiljøene
 - legges vekt på prosesser med bred deltakelse og lokal forankring
 - rettes større oppmerksomhet mot kulturminner og kulturmiljøer som kunnskaps- og opplevelsesressurser
3. Sammenhengen mellom natur og kulturminner stimulerer til bærekraftig ressursforvaltning.
For å nå dette målet for kulturminnepolitikken må det

- legges vekt på miljømessige sammenhenger, inkludert sammenhengen mellom natur og kultur
4. Det er likeverd i samspillet mellom offentlige og private aktører.
For å nå dette målet i kulturminnepolitikken må det
 - legges til rette for en tilpassing mellom vernets formål og eieres, rettighetshaveres og brukeres interesser, inkludert videreføring og utvikling av næringsvirksomhet
 - gjennomføres nødvendige lovendringer og organisatoriske endringer for å oppnå dette
 5. De økonomiske rammene står i forhold til oppgavene.
For å nå dette målet i kulturminnepolitikken er det nødvendig med
 - en markant større økonomisk satsing og en rettferdig fordeling av omkostningene ved fredning og vern

I del to presenteres 17 hovedområder der utvalget mener det er behov for en fornyelse av kulturminnepolitikken;

- ✓ Ny kulturminnelov
- ✓ Bedre samarbeid
- ✓ Å tydeliggjøre hvorfor noe skal tas vare på
- ✓ En bedre dispensasjonspolitikk
- ✓ Et mer differensiert fredningspolitikk
- ✓ Vurdere kulturmiljøfredninger som virkemiddel
- ✓ Utvikle registre over kulturminner
- ✓ Landskapets og dets kulturminner og kulturmiljøer
- ✓ Arkeologiske kulturminner og det lange tidsperspektivet
- ✓ Oppfølging av Malta-konvensjonen og etterreformatorisk arkeologi
- ✓ Bedre vern av samiske kulturminner
- ✓ De nasjonale minoritetene og den flerkulturelle utfordringen
- ✓ Bedre vern og formidling av kystens kulturhistorie
- ✓ Kulturminner og kulturmiljøer som del av by- og stedsutvikling.
- ✓ Bedre vern og formidling av kulturminner fra den nære fortid
- ✓ Norges bidrag til verdensarven
- ✓ Vern og ressursforvaltning av bygningsarven

I utvalget innstillinger det ikke foretatt noen prioritering av hovedområdene.

Kommunene har gjennom samfunns- og arealplanleggingen etter plan- og bygningsloven et sentralt virkemiddel for å ivareta kulturminne- og kulturmiljøinteresser. De har dessuten som lokal landbruksmyndighet en sentral rolle i forvaltningen av landbrukets tilskuddsordninger til kulturminner og kulturlandskap, samt i behandling av søknader om nydyrking. Kommunen har imidlertid ikke fått tildelt myndighet eller oppgaver etter kulturminneloven

Stortinget besluttet våren 2001 at det skal delegeres myndighet og overføres oppgaver til kommunene på miljøfeltet (St.melding nr. 31 (2000-2001) Kommune, fylke, stat – en bedre oppgavefordeling.) I den sammenheng har Miljøverndepartementet invitert fylkeskommunene, Sametinget og kommunene, i samarbeid med frivillige organisasjoner, museer og andre berørte parter, til å komme med innspill til hvilke oppgaver, hvilket ansvar og hvilken myndighet fylkeskommunene og kommunene bør ha i framtiden. De er også bedt om å komme med synspunkter på kompetansebehov og eventuelle tiltak som bør iverksettes. Miljøverndepartementet legger opp til en prosess der overføring av oppgaver, ansvar og

myndighet, samt tiltak for kompetanseutvikling, planlegges gjennomført i perioden 2002 - 2005.

Vurdering:

NOU 2002:1 er et omfattende dokument på vel 200 sider og gir i store trekk en fyllestgjørende beskrivelse av dagens kulturminnepolitikk. Meldingen gir en god beskrivelse av de fellesskapsverdier kulturminnene skaper i lokalsamfunnet, situasjonen for eierne og rettighetshavere, frivillig arbeid, museenes rolle og det offentlige forvaltningsapparatet. Videre blir det foretatt en gjennomgang av de juridiske virkemidlene som brukes i forvaltningsapparatet, behovet for å skape bedre kunnskap om kulturminnene, samt forskning og kunnskapsspredning og behovet for bedre registre og miljøovervåking. Et eget kapittel omhandler internasjonalt samarbeid på kulturminnefeltet. Et kapittel omhandler økonomiske og administrative konsekvenser.

Utredningen presterer etter administrasjonens syn hovedsakelig en overordnet politikk, og er mindre konkret på hvordan man skal løse de ulike satsingsområdene

Utredningen skisseres i stor grad opp en kulturminnepolitikk som det i dag i hovedtrekk er stor enighet om.

Meldingen går inn på ulike typer av kulturminner og kulturmiljøer som utvalget mener det er viktig å prioritere som bl.a. kystkultur, samiske kulturminner og kulturminner til minoriteter, kulturminner i by.

Melding omtaler i svært liten grad det store antall kulturminner som er knyttet til bruk av utmark – viktige kulturhistoriske verdier som bygningsmiljøer og kulturlandskap for bl.a. Lillehammer-regionen, i tilknytning til landbruk og seterdrift. Planen innehar også mangler når det gjelder å skissere opp en politikk for å sikre det store antallet kulturminner fra alle tidsepoker som er knyttet til bruk av både skog og fjellområder til jakt og fangst - også viktige områder for Lillehammer-regionen.

I kapittel 8, Juridiske virkemidler framholder utvalget forslag om ny kulturminnelov og endringer i plan- og bygningsloven som virkemiddel for å styrke kulturminneforvaltningen. Administrasjonen har ikke utredet konsekvensene av en del forslag som er skissert i meldingen, da disse er av relativt generell karakter. Endringer i disse lovene må også sees i sammenheng med kap 10.

I kapittel 10, Organisering av den offentlige kulturminneforvaltningen støtter vi utvalget positive syn på at kommunene kan få overført mer ansvar og oppgaver på kulturminnefeltet, men at dette avhenger av at spesielt følgende forhold må være avklart før overgangen gjennomføres:

- ⇒ Roller og ansvar må klargjøres
- ⇒ Kommunene må sikres tilgang til kompetanse
- ⇒ Kommune må sikres tilgang på økonomiske ressurser

Meldingen legger også vekt på styrking av samarbeid mellom de ulike partnerne; det offentlige, eiere og rettighetshavere, frivillige organisasjoner og museer og andre

ressursmiljøer - et synspunkt vi støtter. Men det å finne gode samarbeidsformer er en utfordring i det videre arbeidet.

Meldingen fremholder at en del av de foreslåtte tiltakene vil gi effektiviseringsgevinster på sikt, som igjen vil bidra til økt satsing på andre områder inne kulturminnefeltet. Utvalgets flertall fremholder også at kulturminnefeltet har et stort behov for å få tilført friske midler.

Et konkret område, som berører kommunene direkte, er økte midler til vedlikehold og istandsetting av kirker og kirkeinventar, da kommunene ikke har råd til å ta hele det økonomiske ansvaret alene.

Lillehammer støtter meldingen syn om behovet for å øke de økonomiske rammene for kommunen til kulturminnefeltet.

Konklusjon:

Rådmannen vurderer at kommunen kan slutte seg til de visjoner, mål og strategier for en fremtidig kulturminnepolitikk som er skissert opp i NOU 2002:1 Fortid former framtid, .

Utreddningen kunne med fordel ha vært noe mer konkret på hvordan de ulike satsingsområdene skal løses. Meldingen kunne med fordel også inneholdt noe mer om kulturminner i utmark. Det er et særlig behov for å styrke de økonomiske rammebetingelsen på områder, allerede i dag, og også for å nå de mål som er satt i meldingen.

Rådmannen har fattet følgende:

V E D T A K :

1. Lillehammer kommune slutter seg til de visjoner, mål og strategier for en fremtidig kulturminnepolitikk som er skissert opp i NOU 2002:1
2. Utreddningen presenterer en overordnet politikk og er mindre konkret på hvordan på oppgavene skal løses.
3. Lillehammer kommune vil be om at det i det videre arbeide også omhandler kulturminner i utmark.
4. Lillehammer kommune vil særlig peke på at det er et stort behov for å styrke den økonomiske rammen til kulturminnevernet, og da spesielt ved overføring av flere miljø- og kulturminneforvaltnings-oppgaver til kommunene, og for vedlikehold og istandsetting av kirkene.

Lillehammer, 27.juni 2002

Annar Skrefsrud
Rådmann

Øivind Pedersen